

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 106.

V Ljubljani, sobota dne 11. maja 1918.

Leto II.

Sovražniki volilne pravice in aneksionisti.

Pruski trirazredni parlament je odklonil enako volilno pravico in sprejel preglasovalno pravico na korist posesti. Junkerji so se obdr-
žali. Kaj jih briga zasežena kraljeva beseda,
kaj mnenje vojakov na fronti in delavcev v za-
ledju! Nočejo, da govore neposestniki, kjer se
bo odločalo o davkih, o občinskih ustavi, pred-
vsem o pravnih razmerah poljskih delavcev;
vse drugo po njihovi razsodbi ni ničesar vred-
no. Konservativci, prava stranka junkerjev, so
mož z možem glasovali proti enaki volilni pra-
vici. Zastopniki meščanstva so bili razdeljeni.
Prostih konservativcev večji del, nacionalnih
liberalcev desno krilo, klerikalnega centra le
najskrajnejša, bistveno aristokratska desnica
so odklonili enako volilno pravico. Stranke, ki
zabranjujejo pruskemu delavcu državljansko
pravico v svoji domovini, so tiste, ki kriče po
zmagovitem miru, po osvojitvah na vzhodu in
zahodu, to so vsenemški vojni podaljševalci,
vojni hujskači domorodne stranke, ljudje ki de-
klamirajo vsak dan, da ni nobena žrtev preve-
lika za veliko bodočnost domovine! Ako gre
za to, da se za kakršnikoli aneksije žrtvuje še
stotisoče nemških delavcev na bojiščih, potem
so zato navdušeni; toda ako se jim reče, naj
svojo politično pravico delijo s proletarci, ki
se nekoč iz sto zmagovalnih bitk povrnejo do-
mov, potem nočejo o tem ničesar vedeti. Da je
zemlje poželjivi aneksionizem in delavstvu so-
vražni posestni egoizem nerazdružno skupno
splošno, je to glasovanje zopet pokazalo: pri
glasovanju za enako volilno pravico so bile
stranke pravtako ločene, kakor pri glasovanju
o sporazumnem miru.

Kaj tedaj stori pruska vlada? Enako volil-
no pravico, ki jo je tako slovesno obljubila, in
za katero so se ministri tako energično zavze-
li do glasovanja, ne more pustiti pastii. Pred-
vsem je vezana vendar z obljubo kralja. Ako
noče, da se zaupanje ljudstva do monarhije ne
omaja, mora vlada skrbeti za to, da se kraljeva
obljuba izpolni. To vprašanje jemljejo na Pru-
skem zelo resno. Noben pruski minister bi se
ne upal igrati se s kraljevo besedo, kakor to
dela gospod Wekerle na Ogrskem. K temu pri-
dejo še težkoče, ki se porajajo iz razmerja med
državo in Prusko, med nemškim državnim
zborom in pruskim deželni zborom. Ravno-
tista vlada bi morala računati na zaupanje dr-
žavnega zbora, ki je izšel iz enake volilne pra-
vice, in se naslanjati na deželni zbor, voljen po
razrednem volilnem pravu. Ako se hoče na-
slanjati na državni zbor, tedaj mora skrbeti, da
izide deželni zbor, čegar pomoči tudi ne more

pogrešati, iz enakega volilnega prava, in da je
tedaj ravnotako sestavljen kakor državni zbor.
Še bolj se je bati, kako bo odklonitev enake
volilne pravice vplivala na razpoloženje v ljud-
stvu in armadi. Če vojna ne prinese ljudstvu
drugega kakor morečo pezo, če država noče
bojevnikom, ki se vračajo iz bojišča invalidom,
ki so ji žrtvovali svoje ravne ude, privoščiti
niti politične pravne enakosti, tedaj mora ne-
zadovoljnost grozeče narasti. Nemška vlada se
boji, da bo to naklonilo državnozbornske volilce
socialni demokraciji in da bo socialno demo-
kracija, ki je postala državi tako zvesta, radi-
kalizirala. Skrbijo jo, kakšen bo državni zbor, ki
bo voljen po vojni. Iz vseh teh razlogov se vla-
da oprijemlje enake volilne pravice.

Vlada je ponudila sovražnikom volilne
pravice precejšnje koncesije. Hotela jim je po-
nuditi »zagotovitve« proti »nevarnosti« enake
volilne pravice. Priporočala je spremembo
ustave, s katerimi bi se razmerje med državo
in cerkvijo ali občinski volilni red smel izpre-
meniti ali skleniti z dvotretjinsko večino! Tako
hoče že vnaprej razdediniti demokratični de-
želni zbor in ga omalovaževati. Toda z razno-
vrstnimi junkerji in jeklenimi magnati se ni
lahko prekljati, in neverjetno je, da bi pri-
trdili enaki volilni pravici tudi za visoko ceno.
Vse drugo jim ni tako važno, kakor predpra-
vica, da bodo sami odločali o redu poljskih de-
lavcev in o davkih! Ako kompromis ne bo mo-
goč, kaj potem? Drugega izhoda ni, kakor da
vlada razpusti deželni zbor. Tudi ob triraz-
redni volilni pravici bi se nasprotniki volilne
pravice komaj obdržali pred volilci. Vlada pa
se še obotavlja do tega koraka? Ali se bo
upala?

Lani poleti so se podili po Nemčiji demo-
kratični valovi. Takrat so slovesno obljubili
pruskemu narodu enako pravico. Takrat se je
priznal državnemu zboru vpliv na sestavo dr-
žavnega vodstva in pruske državne vlade. Ta-
krat je bila država pripravljena k sporazum-
nemu miru. Potem pa je prišel protiidarec.
Razpad ruske armade je dal Nemčiji povod k
osvojitvam na vzhodu. Imperijalizem je zopet
dvignil glavo. Vpliv vsenemcev se je ojačil,
meščanske stranke niso bile več zadovoljne s
sporazumnim mirom; državni zbor je pozabil
svojo slovito resolucijo o sporazumnem miru
in ostal je gluhi, ako Hindenburg odklanja na
zahodu »mehak mir« in Hertling napoveduje
priključitev Estonske in Livonske Nemčiji. In
z imperijalizmom na zunaj se je ojačila tudi zo-
pet reakcija v notranjščini. Videli smo jo di-
viti ob pogaženju delavskih štrajkov, danes jo
vidimo zopet delovati pri odklonitvi enake vo-
lilne pravice. V obeh primerih je isti sovražnik:
pruski narod bo premagal nasprotnike volilne
pravice le tedaj, če bo pospravil sovražnike

sporazumnega miru. Misel demokracije je ne-
razdelna: osvojevalna politika na zunaj se ne
more družiti z demokratično politiko na
znotraj.

Iz mirovne pogodbe z Rumunijo.

Konec.

Pogodbo sklepajoči deli se odpovedo obojestransko
povračilu vojnih stroškov to je državnih izdatkov za
vojno. Ureditev vojne skode se pridrži posebnim dogo-
vorom. Od vojnih sil zaveznških držav zasedena ozem-
lja se bodo izpraznila v času, ki se bo pozneje določil.
Za čas zasedanja ne bo prisegala zasedna vojska, iz-
vzemši v gospodarskih obratih zaposlene formacije 6
divizij.

Do ratifikacije mirovne pogodbe obstoja naprej se-
danja okupacijska uprava s svojimi dosedanjimi pravi-
cami, pač pa je rumunska vlada upravičena kmalu po
podpisu mirovne pogodbe izvršiti v dopolnilo svojega u-
radništva imenovanja in odpuste. Po ratifikaciji mirov-
ne pogodbe se bo civilna uprava zasedenega ozemlja
zopet izročila rumunskim oblastvom. Po želji rumunske
vlade se bo do izpraznenja zasedenega ozemlja rumu-
nskimi ministrstvom pridobil po en civilni uradnik okupa-
cijske uprave, da se tudi rumunskim oblastvom po mož-
nosti olajša prehod v civilno upravo. Sodstvo v zasede-
nih ozemljih prevzema zopet v polnem obsegu rumun-
ska sodišča. Kazniva dejanja proti posadni armadi bodo
kaznovala nje vojaška sodišča.

Zaradi prometa med zasedenim in nezasedenim o-
zemljem bo višje poveljstvo posadne armade z rumun-
sko vlado vse potrebno dogovorilo.

Po ratifikaciji mirovne pogodbe zasedna vojska ne
bo več izvršila rekvizicij, bodisi v denarju, bodisi v na-
turalijah. Pravica vrhovnega poveljstva zasedene vo-
jske rekvizicije žita, sočivja, krmil, volne, živine in me-
sa in pridelkov leta 1918, ter lesa, petroleja in petrolej-
skih izdelkov obstoja naprej, kakor tudi pravica izdati
potrebne odredbe za dobivanje, predelovanje, odpošilja-
nje in razdeljevanje teh izdelkov. V ostalem se mora ro-
munska vlada ukloniti zahtevam vrhovnega poveljstva
za rekvizicije v svrhu pokritja potreb zasedne vojske ter
tudi glede rekvizicij takih predmetov, ki jih mora Romu-
nija dobaviti na podlagi drugih sklenjenih dogovorov.

Od ratifik. mirovne pogodbe naprej se bo vzdržanje
posadne armade, prištevši za to izvršene rekvizicije, vr-
šilo na stroške Rumunije, za posadno armado nerekviri-
rane predmete bodo po ratifikaciji mirovne pogodbe zve-
zane države plačevale iz svojih sredstev. O posamezno-
stih predaje v civilno upravo in razveljavljanje na oku-
pacijske uprave izdanih naredb, se določi poseben dogo-
vor. Zaradi takih naredb ni moči zahtevati povračila ško-
de. V veljavi ostanejo tudi na podlagi teh naredb pri-
dobljene pravice tretjih. Izdatki od zveznih sil storjeni v
zasedenem ozemlju za javna dela, vstevši obratna pod-
jetja, se povrnejo tem silam ob predaji.

LISTEK.

Slika iz življenja.

Čuješ li gozdni šepet? Da, to je šepetanje smrek?
Čuješ jih, človek, a ne umeš jih! Veter potegne skozi
temne vršičke, močno — glasno. Na griču pod njimi
sloni mlad človek žalostnega, upalega obraza. Ozira se
po mestu in okolici, ne toliko po okolici, njegovo mo-
dro oko zre dol na ono belo hišo, zre na okno, okrog
katerega se ovija temni bršljin in rdeče nadahnjena divja
trta. Čemu hodi dan za dnem na ta grič, naslanja se na
vitke smreke, katere čujejo njegove vzdih? Čemu?

V smrekah je završalo, veter je potegnil po njih.
Na njih temnih vejah se je zazibala tica, njeni glasni
kra-kra je splaval po zraku, nekaj je zašumelo, prestra-
šena je zletela zopet dalje. Skrivnostno vrše smreke,
ki šepetajo med seboj. Morda jim je znano, ali se spo-
minjajo, na oknu dol so časih videle, da se je prika-
zala dekličina postava, on jo je pozdravljal in mahal
s klobukom in ona mu je odzdravljala z belim robcem.
Od takrat se je zemlja predramila iz dolgega zimskega

spanja, pomlad je priplavala in sipala na mrtvo na-
ravo zelenje in pisano cvetje. Povsod je klilo, kamor
je stopila nje rožna noga, povsod cvetelo, kamor je
dvignila svoje cvetja polne roke. Bilo je tedaj vse tako
krasno. Trta, ki se je spenjala pod oknom, je zelenela
— zdaj rudi — jesen je — okno zaprto, nje ni videti ob
njem. Jesen vihra v naravi — jesen vihra v srcu. Po
livadah trepetaje umirajo nežne cvetke.

Zašepetale so smreke in zopet je nastala tišina.
Morda so se tudi one zamislile, sanjale o tej ljubezni,
o minuli sreči.

Mladenč je slonel ob vitkem deblu, nad njim v
vrhovih pa je vršalo. Kaj se je on menil za to, premiš-
ljeval je, kako je bilo lani.

Da, lepo je bilo! Natragl je živo rdečih ciklam, po-
dal ji šopek, ona ga je vzela in vselej tako ljubeznivo
pogledala. Čestokrat je po cele popoldneve posedal pod
onimi smrekami in srečnega se je štel, samo da jo je
videl ob oknu, vsaj za hip, da so se vneli njeni pogledi
in pozdravi. Res, ljubil jo je!

To je bilo lani! In letos! Nje ni več! Odšla je z
lastavicami proč v daljnj, daljne kraje. Ostali so samo
spomini lepe, idealne ljubezni in s temi spomini se bavi
v dolgih, samotnih urah.

Znano je tudi tem smrekam, kako je mladenič ne-
kega popoldne v poznem poletju, stal na tem griču,
vzel njeno sliko iz žepa, jo poljubil in vroči vzdihljaj
se je izvil iz njegovih prs. Slika mu je padla iz rok na
tla, v zeleno travo. Pobral jo je urno, in zrl na mesto,
kamor je padla. Bilo je par štiripresnih deteljc.

»Sreča! Komu veljaš? Teško meni, najbrž le njej!«
je vzdihnil, odtrgal jo in shranil.

Ona je odšla v daljnje kraje, proč od njega — brez
slovesa.

Zopet je završalo nad njim skrivnostno — neum-
ljivo. Znano jim je marsikaj, a šepetajo le med seboj,
tako neumljivo, da, skrivnostno. Kdo jih more umeti?
Čuje jih vsakdo lahko, a ne ume jih nihče! Smreke pa
so med seboj šepetale prej, zdaj šepetajo — in šepet-
ale bodo v bodoče, dokler jih ne bo odsekala trda
vozdarjeva roka.

Rumeno solnce je zatonilo za gorami, mrak je
svoja temna krila polagoma spuščal na zemljo, v smre-
kah je umiralo, pojemalo šuštenje, zadremale so. Mor-
da snivajo o minulosti, morda o boljših časih, snivajo
in šepetajo. Kdo jih more umeti?

Romunija sklene z Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarsko in Turčijo za plovbo po Donavi nov pravilnik s pripombo, da določila pod b) veljajo enakomerno za vse udeležnike donavskega pravilnika. a) Za reko od Braje navzdol do vstevši to pristanišče bo evropska donavska komisija s svojimi dosedanjimi pooblastili, predpravicami in dolžnostmi pod imenom »Komisija donavskega ustja« kot trajna naprava poslovala še naprej z nastopnimi določili: 1. V bodoče bo komisija obstojala samo iz zastopnikov držav, ki leže ob Donavi ali na evropskem obrežju Črnega morja. 2. Pristojnost komisije se razteza od Braje navzdol na vse rokave in ustja Donave in pred njimi ležeče dele Črnega morja. b) Romunija jamči ladjam drugih pogodbenih delov prosti promet na romunskem delu Donave, vstevši zraven spadajoče luke. Romunija od ladij in plavov pogodbenih delov in od njih tovara ne bo pobirala pristojbin, ki bi se nanašale samo na vožnjo po reki; tudi ne bo v bodoče Romunija na reki pobirala nobenih drugih pristojbin in dajatev kakor one, ki jih prepusti novi donavski pravilnik. c) Romunski davek pol odstotka na vrednost v pristanišča dežele uvoženega ali izvoženega blaga se odpravi, ko stopi v veljavo novi donavski plovstveni pravilnik in kakor hitro bo Romunija uvedla za porabo javnih zavodov, ki služijo razvitku ladijskega prometa in tovarnemu prometu dajanje v zmislu novega donavskega pravilnika, najkasneje pa pet let po ratifikaciji sedanje mirovne pogodbe. d) Katarakte in progo Žeeznih vrat obsega progo od Moldave do Turn Severina po vsej širini reke od enega obrežja do drugega in vstevši vse med njima ležeče rokave in otoke. Na to stopijo v veljavo obveznosti glede vzdrževanja plovstva po kataraktah in Žeeznih vratih, ki jih prevzame Avstro-Ogrska in pa Ogrski iz tega izhajajoče posebne pravice za progo Donave. Obrežne države tega dela reke bodo Ogrski dovolile vse olajšave, ki bi jih ta država zahtevala v interesu tamkaj izvršenih del.

Romunska bo do skficanja komisije donavskega ustja vso v njeni posesti se nahajajočo lastnino evropske donavske komisije pravilno upravljala in varovala škode.

Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija, Turčija in Romunija imajo pravico na Donavi imeti vojne ladje. Vsaka država, zastopanih v komisiji donavskega ustja, ima pravico do dveh lahkih vojnih ladij kot štacijskih ladij v donavskem ustju. Te ladje se brez posebnega dovolila lahko mude kjerkoli do Braje.

Mirovna pogodba stopi, kolikor ni določeno kaj drugače, v veljavo takoj ob ratifikaciji.

Politični pregled.

— **Predsednik dr. Gross cesarju.** Predsednik poslanske zbornice dr. Gross je odposlal cesarju naslednjo brzojavko: Povodom sklepa miru z Rumunijo sporočam Vašemu Veličanstvu najudanejšo čestitko poslanske zbornice. Naj bi nam sklep miru, ki je na celi vzhodni fronti vojni napravil konec, prinesel tudi zaželjeni splošni častni mir.

— **Iz gosposke zbornice.** Poročilo komisije gosposke zbornice za justične zadeve je pri zakonu glede odškodninske dolžnosti države za protipostavna postopanja proti civilnim osebam v sedanjí vojni odobrilo namen in temeljno misel od poslanske zbornice sprejetega zakonskega načrta, vendar pa se bodo izpremenila nekatera določila.

— **Boj za volilno reformo na Ogrskem.** Stranka 48 nikov je imela v sredo posvetovanje, na katerem je ministrski predsednik dr. Wekerle naznanil nameravane izpremembe glede predloge v volilni reformi, ki bi omogočile sporazum z doslej opozicijsko narodno delovno stranko ter zagotovile uresničenje volilne reforme. Nikolaj Zboray je predlagal resolucijo, ki izjavlja, da stranka nima zaupanja do nove Wekerlejeve vlade. Po daljši debati, v kateri sta tudi grof Julij Andrássy in grof Albert Appony odredka podpora novi vladi, je bila Zborayjeva resolucija z 48 glasovi proti 43 glasovom odklonjena. Manjšina je na to sklenila, da se loči od onih članov stranke, ki podpirajo novo vlado.

— **Le o Nemčiji je govor!** Državni kancler grof Hertling je javil cesarju Viljemu sklep bukreškega miru z brzojavko, kjer pravi: »Pod trdnim in blagoslova polnim vodstvom Vašega Veličanstva je dosegla vdana in požrtvovalna pripravljenost celega nemškega naroda in posebno njegove brambne sile uspeh, čigar svetovnozdovovinsko veličino bodo v polnem obsegu ocenile šele poznejše generacije.« Cesar Viljem je odgovoril z naslednjo brzojavko: Z neodrekljivo domovinsko ljubeznijo si pridobiva nemški narod z milostno božjo pomočjo pod sijajnim vojaškim vodstvom in s pomočjo izvrstne državnosti korak za korakom pot k srečni bodočnosti. Čutim odkrito potrebo, da izrečem Vam in Vašim sotrudnikom Svojo zahvalo.« — Kakor ja razvidno iz brzojavk, je razen o bogu govor le o vodstvu nemškega Veličanstva, o požrtvovalnosti nemškega naroda, nemškega vojaškega vodstva in nemške državne umetnosti. Kje pa je ostala Avstro-Ogrska?

— **Pruska volilna reforma.** Državni zbor je dne 7. t. m. odklonil vse predloge, ki jih je predložil v varstvo centrum k volilnopravni predlogi. Na drugem mestu po-

ročamo, da so priporočali, naj bi se izpremenitev volilnega reda naslanjala na dvetretjinsko večino in da bi se zahtevala ugotovitev pravic za katoliško in evangeliško cerkev. Položaj v državnem zboru je za enkrat popolnoma nepojasnjen. Stranke izkuša vlada pregovoriti, da bi se zedinile glede volilne reforme, vendar so bili vsi dosedanja predlogi brezuspešni. Z veliko napetostjo pričakujejo prihodnji ponedeljek tretje branje volilne reforme. Mnogo se govori, domneva in sklepa, da sta podpredsednik državnega ministrstva dr. Friedberg in zunanji minister dr. Drews podala ostavko. V dobro poučenih krogih pa mislijo tudi, da bo splošna volilna reforma v tretjem branju odklonjena, vendar se v tem slučaju vlada ne bo odločila za razpust državnega zbora, temveč bo najbrže izročila volilno reformo v obliki, kakor jo sklene državni zbor, gosposki zbornici. Tu utegne dobiti večino za splošno volilno pravico. Na tak način izpremenjena predloga bi se zopet vrnila državnemu zboru. Ako pa bi slednji tudi potem odklonil predlogo, tedaj bi mogla vlada seči po razpustu.

— **Zatirani narodi v Avstriji.** Ministrski predsednik Clemenceau je sprejel dne 5. t. m. člane kongresa zatiranih avstrijskih narodov, ki se bo vršil v Parizu. Izrazil je simpatije za prosep pariskega kongresa in notranje sočutstvo za pravično stvar zatiranih narodnosti v Avstriji.

— **Prevrat v Ukrajini.** O prevratu in nemškem nasilju v Kijevu poroča ukrajinsko uradno poročilo, kakor ga je prinesel »Vorwärts«, naslednje zanimivosti: Kijev, 26. aprila. Včeraj ob 4. popoldne so obkolili poslopje centralne rade ljudje v uniformah nemških častnikov in vojakov, nato pa preiskali in aretirali člane centralne rade, kakor tudi člane vlade, ki so bili zbrani na seji rade. Navzočim je bilo prepovedano vstati in dvigniti roke. Z njimi so ravnali nemški vojaki surovo in nevljudno. Protesta predsednika centralne rade, profesorja M. Hruševskega, proti aretaciji parlamentarnih članov v parlamentu niso upoštevali. Razentega so nastopili proti profesorju Hruševskemu z brutalno silo. Med preiskavo so vzeli Hruševskemu vse privatne listine in dokumente centralne rade. Preiskava je trajala 3 in pol ure. Ne da bi se izkazali s kakšnim pooblastilom, so aretirali naslednje ministre: notranjega ministra Čačenka, zunanjega ministra Lubynskega, vojnega ministra Sukovskega in ravnatelja politično-upravnega oddelka Majevskega. O vsej zadevi je bil obveščen nemški poslanik baron Mumm. Vprašali so ga, če je prevrat njemu kot zastopniku z Ukrajino v prijateljskih stikih živeče države znan in so ga pozvali, da naznani stvar nemški vladi. Ukrajinska vlada je proti nasilnosti najodločneje protestirala pri nemškem poslaniku in ga opozorila na težke posledice, ki jih morejo imeti ti dogodki. Nemški poslanik je obljubil, da obvesti o vsem svojo vlado in priznal, da mu je neznano, kaj se je zgodilo v centralni radi. O prevratu so izvedeli kmalu po celi Ukrajini. Iz raznih krajev prihajajo poročila, da so nastali tam nemiri in da preti v deželi zaradi tega skrajna anarhija. — Iz tega spoznamo, da je ravnal pruski militarizem po receptu da bi zadostovali poročnik in deset mož, da odpravijo državni zbor... Uradno ukrajinsko poročilo je bilo prebrano tudi v rajstagu.

— **Ukrajinska zadrega.** Glavni odbor nemškega državnega zbora je v sredo nadaljeval razpravo o dogodkih v Ukrajini. Namestnik državnega kancelerja, pl. Payer, je izrazil svoje obžalovanje, da je debata zadočila tako odločno političen značaj. Jedro posvetovanja tvori zahteva, da se vsa vzhodna politika enotno uredi. V tem oziru vlada popolno soglasje med vlado in člani tega odbora. Cilj naše politike napram obmejnim narodom je, da bi v prihodnje z vsemi živeli v miru in prijateljstvu. Avstro-Ogrska in Nemčija postopata složno v Ukrajini. Če se v posameznih slučajih pojavi nesoglasje, se temu ne moremo izogniti. Glede vladne izpremembe v Ukrajini ni dognano, da jo je smatrati kot nesrečo. Vojaške uprave pa tam ne moremo pogrešati. Poslanec Haase (neodvisni socialist) očita vladi, da popolnoma soglasja z merodajnimi gospodi armadnega vodstva, ki ne stremijo toliko po sporazumnem miru, kakor po »močnem miru«. Narode, katere bi morali za-se pridobiti, pa od sebe odbijamo. Poslanec Gothein (ljudska stranka) je izrazil željo, naj se zavarovanje na vzhodu skuša doseči po sporazumu, ne pa po aneksijah. Nemške čete naj se ne porablajo za to, da bi preko Finske vdrle na ruska tla ter iztrgale Rusiji njeno zadnje pristanišče.

— **Kamenjev zopet na svobodi.** Kakor poročajo petrograški listi, je bil od moskovske vlade za Dunaj imenovani poslanik Kamenjev, katerega je bila na njegovem potovanju skozi Finsko vjela bela garda, izpuščen zopet na svobodo. Kamenjev je došel v Moskvo ter se poda na Dunaj šele potem, ko se bodo izmenjale ratifikacijske listine glede mirovne pogodbe med Rusijo in Avstro-Ogrsko.

— **Litavski narodni svet v Ameriki,** ki zastopa približno 700.000 v Zedinjenih državah živečih Litavcev, je imel razgovor s predsednikom Wilsonom in zahteval, da se prizna Litavska kot suverena država, ki ne bo odvisna niti od Nemčije, niti od kakršnekoli druge sile. Vodja odposlanstva je zagotavljal predsedniku o lojalnem mišljenju litavskih Amerikancev napram ameriški republiki. Wilson je obljubil svojo pomoč.

— **Protest ruske vlade.** Ruska vlada je izročila nemškemu zunanjemu ministrstvu v Berlinu protestno noto, v kateri pravi: »Kljub mirovnemu stanju nadaljujejo Nemci svoje pohode proti Orlu, Kursku in Voronesu, prodirajo v Tamido in zasegajo v severni Pinski ruskemu vojnemu ministru pripadajoča posestva. Z ozirom na ta položaj se čuti ruska vlada prisiljena, mobilizirati zadostne vojaške sile, da varujejo svobodo in neodvisnost ruske republike, ki je vedno pripravljena upoštevati in varovati mirovne točke brestlitovske pogodbe. Ako Nemčija meni, da ji je nemogoče držati se teh pogojev, tedaj je potrebno, da jasno pove svoje nove zahteve. Ruska vlada izraža upanje, da dobi zadovoljiv odgovor, ki ne bo ogrožal miru.«

— **Zmaga reakcije na Finskem.** Iz finskega glavnega stana v Wasi se poroča: Zmaga nad rdečo gardo je popolna. Frederiksham, zadnja pozicija revolucionarcev, je v naših rokah. Zaplenili smo 6 topov, 20 strojnih pušk, 1000 pušk in 2 oboroženi ruski ladji. V Kotli smo vzeli 2 oklopna vlaka, razun tega 30 topov, 11 strojnih pušk in 400 pušk. Vjeli smo v Kotli 4000, v Frederikshamu 300 rdečih gardistov.

— **Rumunski parlament razpuščen.** Iz Bukaresta se brzojavno poroča: S kraljevskim dekretom je razpuščen rumunski parlament in razpisane nove volitve. Novoizvoljeni parlament se sestane dne 17. junija.

— **»Medžidie« zopet v turški mornarici.** Agence telegraphique Milki poroča: Kakor izvemo iz zanečljivega vira, so Rusi turško oklopno bojno ladjo »Medžidie«, ki se je bila v Črnem morju potopila, zopet dvignili ter jo uvrstili v svojo mornarico. Sedaj so Turki vzeli ladjo iz pristanišča v Sebastopolu in jo odpeljali v Bospor.

— **Kralj Nikola črnogorski v Rimu.** Črnogorski kralj Nikola je prišel v Rim. Kakor poroča črnogorsko poslaništvo, gre za zasebni obisk pri kraljici.

— **Francija in mirovno vprašanje.** V armadnem odseku francoske poslanske zbornice je izjavil ministrski predsednik Clemenceau: Ententa bo po zaključku svojih vojaških podjetij naznanila svoje mirovne pogoje. Ugovarja pa razpravljanju mirovnih pogojev v tem trenutku, ker bi ne mogla dovesti k častnemu miru za Francijo.

Sodruzi in sodružice!

Uspeh rdečega tedna je bil za naš list jako dober, kar dokazuje, da kadar naši zaupniki hočejo, lahko nekaj napravijo. Z novimi naročsmo listu pridobili potrebna sredstva za pokritje tedanjih izdatkov.

Se ni bil rdeči teden zaključen, že smo dobili od tiskarne obvestilo, da so tovarne papir podražile skono za 100 odstotkov in da nam bo tiskarna od sedaj računala za tisk lista okolo 60 (šestdeset) kron na dan več, kar znaša 1500 kron na mesec.

Ta povišek, ki nam ga je tiskarna morala napraviti, je za naš list težko breme, katero bo mogoče prenesti le, ako se listu pridobi toliko novih naročnikov, ali pa se listu naročnina še enkrat zviša. Ker pa bi bilo ponovno zvišanje naročnine preveliko breme za naše naročnike-delavce, je bolj priporočljivo, da se vsi naročniki in prijatelji lista oprimejo z vso silo agitacije za »Naprej« ter mu v

mesecu maju pridobe 1000 novih naročnikov.

kar bi zadostovalo za pokritje novih izdatkov.

Sodruzi in sodružice! Časi so težki, draginja, ki nikomur ne prizanaša, ni prizanesla tudi našemu »Napreju«. Naša dolžnost nas kliče, da v tem kritičnem času storimo vsak svojo dolžnost s tem, da našemu listu pridobimo 1000 novih naročnikov, da ob vsaki priliki nabiramo za tiskovni sklad.

Pokažimo našo voljo, da hočemo delati in žrtvovati v mesecu maju vse naše moči, ves prosti čas za pridobitev novih naročnikov »Napreju« in mu s tem omogočiti redno izhajanje, ne da bi se moral zadolževati.

Mesec maj bodi mesec dela in agitacije: na delo vsi, kar nas je, za naš dnevnik »Naprej«!

Dnevne beležke.

— **Vabilo na občni zbor socialističnega društva »Naprej« v Idriji,** ki se vrši v četrtek, dne 16. maja točno ob pol 10. popoldne v društvenih prostorih v Idriji. Dnevni red: 1. Poročilo odbora a) načelnika; b) tajnika; c) blagajnika. 2. Volitev odbora. 3. Organizacije in pristop k društvu »Bodočnost« v Ljubljani. 4. Slučajnosti. Sodruzi se s tem vpljudno naprošajo, da se zbora polnoštevilno udeležijo. Odbor.

— **»Društvo za bolne na pljučih«** v Zagorju. C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je odobrilo ustanovitev društva: »Krajevni odsek Zagorje ob Savi deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem« s sedežem v Zagorju ob Savi.

— **Na manifestacijski shod v Trbovljah**, ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. t. m., vabi Jugoslovanski klub tudi soc. dem. pol. organizacijo. O udeležbi jugoslovanske soc. dem. stranke na shodu je nato razpravljala izvrševalni odbor ter sklenil, da se delavstvo udeleži priredbe ter da bosta na shodu govorila ss. Čobal in A. Kristan. Kot poročevalci Jugoslovanskega kluba bodo poročali gg.: dr. Korošec, dr. Benkovič in dr. Ravnihar. Shod utesne postati jako poučen zlati glede na politični položaj, ki je skrajno kritičen.

— **Stavka v Pulju**. Tržaški »Lavoratore« poroča sledeče: Pretekli petek, dne 3. maja so stopili v stavko vsi delavci ladjedelnice Cosulich. Isti dan ob po 112. so zapustili delo tudi vsi delavci (tudi nemški) iz c. kr. vojne arzenala. Potem se je stavka razširila tudi na tramvajске uslužbenke. Stavka je nastala vsled splošne delavske nezadovoljnosti, delo ma tudi vsled raznešenih vesti o stavkah po drugih mestih v Avstriji. Trdnjavski komisar je dal nabiti po mestu manifest, v katerem je pozivljala delavce, da odnehajo stavkati. Tudi poveljstvo luke je objavilo enak manifest in pozivljalo delavce, da naj vrše svojo patrijotično dolžnost ter naj gredo takoj na delo, sicer se bo proti stavkajočim strogo postopalo. V ponedeljek so se skoro vsi delavci vrnili na delo. Štirje stavkajoči so bili na delu aretirani in odvedeni na vojno ladjico, ker so obtoženi hujškanja na stavko.

— **V Gradcu in okolici** imajo že nekaj dni stavko po nekaterih industrijskih podjetjih. Stavka je nastala zaradi razmer, slabe prehrane in odgoditve parlamenta. Delavstvo zahteva tudi uvedbo mirovniških pogajanj.

— **Kako ravna z invalidi**. »Arbeiter-Zeitung« prinaša ukaz vojne ministrstva, ki ukazuje invalidom in jim grozi zaporom, če ne vrnejo vojaško obleko, kadar izstopijo iz vojaške službe. Ker civilne obleke, katero je invalid pustil, ko je vstopil v vojsko, ni nikjer več, vprašuje »Arbeiter-Zeitung«, kaj torej preostaja invalidom, ali naj se dajo zapreti, ali naj hodijo nagi okolo. Njihove obleke so že tako slabe, domovina pa jim v zahvalo za to, da so izgubili nokio ali nogo, jemlje še te cunje.

— **Promenadni koncert** godbe domačega črnovoniškega pešpolka št. 27 bo zopet jutri ob enajstih dopoldne v Zvezdi.

— **Umrl je** v Ljubljani, na sv. Petra cesti, gosp. Josip Zaman, izprevodnik južne železnice v pokoju. Pogreb se je vršil včeraj.

— **II. koncert gospe Olge Borove-Valuške** se bo vršil danes zvečer v veliki dvorani Uniona. Pričetek ob 8. zvečer. Vzpored koncerta svetovnih klasičnih obeta najprijetnejši večer.

— **Glasbena Matica v Ljubljani** priredi jutri popoldne slavnostno ljudsko Krekovo akademijo v Unionski dvorani ob 5. uri popoldne.

— **Velik češki jubilej**. Pred petdesetimi leti, dne 16. majna 1868., je bil položen temeljni kamen češkemu »Narodnemu divadlu« (gledališču). Slovesnosti so se pričele že začetkom meseca majnika s slavnostnim ciklom čeških iger, vrhunec pa se bo dosegel, ko se bo na dan 16. maja sestala v »Panthéonu« skupščina kraljevega muzeja češkega. Jubilejnih praških slavnosti se udeležijo vse važnejše slovenske kulturne, gospodarske in politične organizacije. Zastopani bodo med drugimi tudi Slovenska Matica, Glasbena Matica, Planinsko društvo, Zaveza jugoslovanskih učiteljskih društev, gledališki konzorcij itd. Slovensko zastopstvo šteje okrog 70 oseb. Slovenci odhajajo iz Ljubljane 13. in 14. t. m. ob enajstih ponoči z brzovlakom na Dunaj. Skupni odhod Slovencev, Hrvatov in Srbov z Dunaja v Prago (Franc-Jozefov kolodvor) je 15. t. m. ob polštirih popoldne. V Pragi se delajo velike priprave za sprejem.

— **Oderuštvo okrajnega zastopstva** zapadneštajerske poročajo: Okrajno zastopstvo v Eibiswaldu je dalo v občinah razglasiti, da mora vsakdo, ki hoče prodati ali kupiti prašiče, to naznaniti svoji občini. Kupna (kakor tudi prodajna) cena znaša 30 kron za kilogram. Na videz je ta cena sicer majhna za današnje čase, vendar je to brezprimerno oderuštvo. Pred tem razglasom je bilo mogoče kupiti mlade prašiče po 10 kron kilogram, sedaj pa je poskočila cena kar na 30 kron. Manj imoviti ljudje, kakor delavci itd., hočejo vendar tudi živeti in vsakdo na deželi bi rad kupil prašiča in se preskrbel z mastjo. Toda, kako naj kupi delavec mlado prase za 200 do 300 K?

— Ako tako cvete agrarsko oderuštvo, potem je lahko vztrajati — oderuhtom!

— **Otrok ponesrečil**. Pred tremi dnevi je padel v Trstu 12-letni Rajmund Pajer z voza in si zlomil nogo. Odpeljali so ga z bolniškim avtomobilom v veliko tržaško bolnico.

— **Patrona ga je ranila**. Ludvig Kusman iz Rifenberga, star 9 let, se je igral z vojaško patrono, ki jo je našel na polju, tako dolgo, da mu je v roki eksplodirala ter ga znatno ranila na rokah. Odpeljali so ga v bolnico.

— **Nezgode**. Enajstletni Janez Ropret, delavke sin v Zg. Senici je vsled neprevidnosti vtahtil roko v slamoreznice in si jo prerezal. — Stroj je odtrgal delavki Leopoldini Barčič v tovarni za milo na Glincah pri Ljubljani mezinec desne roke.

— **Poskušen samomor**. Marija Jakopič iz Dobrave, občina Gorje, 19-letna posestnikova hči, si je pognala iz neznanega vzroka in samomorilnega namena kroglo v prsi. Malo prej pa je izpila v ta namen meko strupeno tekočino. Težko ranjeno so prepeljali v deželno bolnico.

— **Utopljenca so našli** dne 6. maja v potoku Lipnica v občini Ovišje pri Podnartu blizu Matičkovega mлина. Utopljenec je kakih 75 do 80 let star neznan mož s slabo obleko in raztrganimi čevlji. Na njem ni opaziti nikakršnih zunanjih poškodb. V denarnici je imel 5 K 40 vin.

— **Smrt italijanskega socialista Ciprianija**. V Parizu je umrl socialist Hamilkar Cipriani, eden najstarejših in najizrazitejših italijanskih bojevnikov. Svoje politično delovanje je bil začel v bojih pod Garibaldiem leta 1859. in leta 1860. Udeležil se je tudi bojev leta 1866. Nato je šel na Kreto, kjer se je bojeval proti Turkom na strani grških vstašev. Leta 1867. je v nekem cestnem spopadu v Aleksandriji ubil enega človeka in dva policaja. Posrečilo pa se mu je bilo zbežati v London, kjer se je seznanil z Mazzinijem, ki ga je hotel porabiti za novo gibanje v Italiji. Ali na potu tja so ga zaprli na Francoskem. Za časa francosko-nemške vojne se je bojeval najprej pod Garibaldiem, potem se je oklenil komunističnega gibanja in ko je bilo to zatrto, je bil obsojen na smrt. Smrtna obsodba pa je bila izpremenjena v izgon v Nemejo, kjer je ostal osem let. Po pomiloščenju je prišel v Italijo, kjer pa so ga prijeli radi uboja v Aleksandriji. V Jakinu so ga obsodili na 25 let ječe. Prestal je 6 let, za ostanek je bil pomiloščen. Ker je bil izključen iz državljanskih pravic, je v protest proti temu večkrat kandidiral v državni zbor.

Vojna.

Dunaj, 10. maja. Uradno se razglša: Nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 10. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na bojnih frontah je bilo artiljerijsko delovanje čez dan živahnejše le v ozemlju Kemmela, na obeh straneh potoka Luce in na zapadnem bregu Avre. Močnemu naraščanju topniškega ognja v teh odsekih so sledili sovražni sunki. Sunkje smo gladko zavrnili ter ujeli pri tem nekoliko Angležev. Proti večeru živahen artiljerijski ogenj med Ysero in Oiso. Z ostalih bojišč nič novega. — Laidendorff.

Berlin, 10. maja. Angleški delni napad severno Alberta smo odbili; isto tako se je izjalovil francoski sunek v gojzdu Apremont.

Zadnje vesti.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 10. maja. Iz parlamentarnih krogov je prejela »Reichspost« poročilo o političnem položaju, ki izvaja med drugim: Izjava Poliskega kluba, da je neobhodno potrebno nekako parlamentarno premirje, je vzbudila veliko pozornost. Eden cilj je vsem strankam pred očmi: delazmožnost državnega zbora in čim prejšnje nadaljevanje parlamentarnega delovanja. Predlog Poliskega kluba meri na to, da se vse stranke zedinijo v svrhu, da se vsa narodno-politična vprašanja do konca vojne izločijo in da se izvrši določen delovni program. V parlamentu se vsled tega govori o novih možeh, o načrtu parlamentariziranja in o raznih potih, po katerih bi se ta cilj mogel doseči. Dolga avdijenca krščanske-socialnega voditelja poslanc Finka pri cesarju je baje v zvezi s temi načrti. Zdi se, da krona išče pot, po kateri bi se mogle parlamentarne razmere izboljšati.

Najvišji dvorni mojster in generalni adjutant ter šef vojaške pisarne odstopila.

Dunaj, 10. maja. Prvi cesarjev najvišji dvorni mojster, Konrad princ Hohenloški, je prosil iz zdravstve-

nih ozirov za odpust iz svoje službe. Cesar je njegovi prošnji ugodil in ga odlikoval z velikim križem reda sv. Stefana. Na njegovo mesto je prišel major grof Hunyadi de Keteley. — Iz istega vzroka je prosil za odpust iz službe tudi generalni adjutant in šef vojaške pisarne baron v. Marterer. Cesar ga je odpustil in mu podelil veliki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo. Na njegovo mesto pride njegov dosedanji namestnik baron Zeidler-Daublebsky v. Sterneek.

Nemška navtična šola v Trstu.

Dunaj, 10. maja. O nemški navtični šoli v Trstu piše »Information« v uvodnem članku: Vlada je nemškimi nacionalcem obljubila tudi popolnoma nemško navtično šolo v Trstu. Proti temu bi se ne moglo ugovarjati, ako bi se ta zahteva opirala na stvarne razloge. Nemci v Avstriji niso obmojski narod, kakor Italijani, Hrvati in Slovenci. Nemci so notranji narod, kakor Čehi in Poljaki. V Trstu je 11.000 oseb izpovedalo nemški občevalni jezik, med temi mnogo takih, ki slovenščine niso mogli, italijansčine pa ne hoteli izpovedati. Težnje, katerim naj bi sledil ta zavod, so agitatorične, narekuje jih največja osvobodilna politika, katere cilji se določajo deloma od zunaj. Za trstivo pa v Trstu ni mesta, pa naj izvira odkoderkoli.

Wekerle — predsednik magnatske zbornice.

Budapešta, 10. maja. Predsednik magnatske zbornice grof Hadik je ponudil min. predsedniku dr. Wekerleju pismenim potom predsedniško mesto zbornice in sicer z ozirom na spremenjeni politični položaj. Oba predsedniška namestnika magnatske zbornice sta tudi odstopila.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 10. maja. Hrvatski sabor je pričel danes razpravo o proračunskem provizoriju. Poslanec dr. Petričić (Starčevićeva stranka) je ostro napadal večino, hrvatsko-srbsko koalicio, ter je odločno zavračal grožnje avstrijskih in ogrskih državnikov in politikov proti Jugoslovanom.

Aktivna politika v holmski guberniji prepovedana.

Krakov, 9. maja. Po vseh uradih in lokalnih holmske gubernije so nabiti uradni razglasi avstro-ogrskih oblasti, ki prepovedujejo v tem ozemlju kakršnokoli politično delovanje ali politično propagando, ne da bi to posebno dovoila politična oblast. Prestopki v tem oziru se bodo strogo kaznovali, tudi s smrtjo.

Guatemala napovedala Nemčiji vojno.

Berlin, 10. maja. Španska vlada je vnaniemu uradu sporočila, da se je vlada republike Guatemala pridružila vojnemu stanju, ki obstoji med Združenimi državami in Nemčijo.

Rumunija in aliranci.

Bukarest, 10. maja. Zastopniki aliranih držav v Jašu so dobili mančilo, naj ostanejo v Rumuniji. Diplomatično občevanje entente z Rumunijo vsled miru ne bo prenehalo.

Položaj v Ukrajini.

Lviv, 10. maja. Glasom poročil kijevskih listov so pogajanja z radikalnimi strankami glede vstopa v novi kabinet ostala brez uspeha. Tudi ukrajinski kmetje se branijo, vrniti polja, katere so že obdelali, prejšnjim posestnikom-vlastelinom, pač pa bi bili pripravljeni, plačati odškodnino za obdelana polja.

Anglija odklanja sporazumen mir.

London, 10. maja. Reuterjev urad poroča: V zbornici lordov je lord Curzon izjavil: kar se tiče sedanjega položaja, je sporazumen mir, kakor vsakdo ve, nemogoč, ker se nahaja država v največji krizi; ki jo poznamo v naši zgodovini. Misel, da bi se sedaj mogel doseči sporazumen mir, je abotna. Mir z Rusijo in Rumunijo nam podaja svaričen vzgled. Dokler vlada v Nemčiji vojaški duh, Anglija potom sporazuma ne more doseči častnega trajnega mira.

Ententa in mir.

Geneve, 10. maja. Glasom pariških poročil je odbor za vnanje zadeve končal proučevanje avstro-ogrskih listin in sprejel resolucijo, v kateri odsek po zaslišanju priči o mirovnihih razgovorih ugotavlja, da ti razgovori v nobenem trenutku niso podajali prilike za mir, ki bi bil sprejemljiv za Francijo in njene zaveznike.

London, 10. maja. V zbornici lordov je v poteku mirovne debate lord Lansdowne s povidarkom izjavil, da bi mir, ki bi se dosegel po sporazumu, bil edina pot, po kateri bi se vojna mogla končati častno in sigurno. Nadalje

je lord Lansdowne protestiral proti temu, da se pametnim ljudem prepoveduje, govoriti o miru, ki bi se dosegel po sporazumu.

Nemčija in Švica.

Bern, 10. maja. Med Nemčijo in Švico so nastala nesporazumljenja vsled premogovih cen. Ententa hoče situacijo izrabit, kajti Francija je izjavila, da je pripravljena, dobaviti Švici mesečno 85.000 ton premoga po 150 frankov.

Okradena vseučilišna pisarna.

Levov, 10. maja. Ponoči je udrlo več zlikovcev v tukajšnjo vseučilišno pisarno in ukradlo iz blagajne pet zlatih uradnih verižic za rektorje in dekane, ter 30.000 kron denarja.

Za tiskovni sklad »Napreja« je postal sodr. Assan 5 K, sodr. Trebušak nabral pri veseli družbi v Zagorju 13 K 60 vin., Colja Alojzij 1 K Trojer Josip iz Tržiča 10 K. Skupaj 29 K 60 v. Lepa hvala!

Aprovizacija.

Jajca za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo jajca v ponedeljek, dne 13. t. m. v cerkvi sv. Jožefa (vhod skozi glavna vrata). Vsaka stranka dobi za osebo največ 10 jajc, jajce stane 70 vin. Jajca bodo oddajali od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. S seboj je treba prinesiti nakazilo za mast.

Gališki krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir v ponedeljek, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. št. 1201 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg. Kilogram stane 40 vinarjev.

Sladkor in kavina primes na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo sladkor in kavino primes v ponedeljek, dne 13. maja in v torek, dne 14. maja pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta - le red: v ponedeljek, dne 13. maja dopoldne od 8. do 9. št. 1—200, od 9. do 10. št. 201—400, od 10. do 11. št. 401—600, popoldne od 2. do 3. št. 601—800, od 3. do 4. št. 801—1000, od 4. do 5. št. 1001—1200. V torek, dne 14. maja dopoldne od 8. do 9. št. 1201—1400, od 9. do 10. št. 1401—1600, od 10. do 11. št. 1701—1800, popoldne od 2. do 3. št. 1801—2000, od 3. do 4. št. 2001—2200, od 4. do 5. št. 2201 do konca. Stranke dobe za vsako osebo pol litra kristalnega sadkorja in četrt kilograma kavne prime, kar stane skupaj 1 krono. Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor.

Kavina mešanica se prodaja od torka 14. t. m. do sote 18. t. m. in ne, kakor je bilo napačno objavljeno od 23. do 24. t. m.

Testenine. Ker se zglasila na magistratu že sedaj razne stranke radi testenin, kljub temu, da je bilo objavljeno v vseh listih, kdaj dobe upravičenci testenine, se razglašajo vnovič: Testenine dobe le one stranke ubožnih akcij, ki imajo v rokah izkaznice A, B, C in ki niso dobile testenine že v mesecu marcu ali aprilu. Vsi drugi so izključeni od prejema testenin. Nakazila za testenine se izdajajo v mestni posvetovalnici od 8. do 12. dopoldne. Stranke, ki so upravičene do testenin, naj se drže strogo določenega reda, ki je bil objav-

ljen v sredo, dne 8. maja v tukajšnjih listih. Izven določenega reda ne dobi nihče testenin. To velja za vsakega brez izjeme.

Razno.

* 22.000 kron za enega bika. Znano je, da višina cen za goveje meso presega vsako človeško predstavljajanje. Kar se je pa zgodilo, kakor poroča časopis v Temešvaru, te dni pri licitaciji v Mezöhegyesu, stoji brez primere. Naprodaj se je pripeljalo 119 bikov, ki so se prodali in plačalo se je zanje 1.200.000 kron. Biki za rejo so dosegli ceno od 22.000 kron za glavo. Kupci so sami gnali ceno tako visoko, kajti izključna cena za govejo živino je znašala samo 2800 kron, prodajalci pa so brez vsakega prehoda ponudili 10.000 kron kot prvo, drug je obljuboval ve vedno s tisočaki, tako da se je dosegla vsota 22.000 kron. To je men- dala vendar malo prehudo!

* Nerednost pri praškem vojni - žitnem prometnem uradu. Znano je, da so več uradnikov tega zavoda zaprli. Sedaj so se vršile nove aretacije, ki dokazujejo, da so se nerednosti vršile v velikem neredu, in sicer v meri, kakor se ni pričakovalo. Transportne listke se je delilo kar na debelo. Ugotovilo se je, da je 82 listkov uporabila zadruga v Nemškem Brodu. Razpečaval jih je potnik zavoda Anton Lederer. Na sled so prišli na ta - le način: Okrajno glavarstvo v Tešinu je dognalo, da se je vpeljalo v bkrjaj precejšnjo množino krompirja s ponarejenimi transportnimi listki. Sled je peljala k praškemu agentu Ledererju, katerega so zaprli, pa je izpovedal, da je listke dobil od Novotnyja, kateremu je plačal za vsakega po 2000 kron. Lederer, ki je imel za praški zavod nakupovanje krompirja, je zavodu pomeveril tudi 27.000 kron.

* Pegasti legar v Avstriji. Od 21. do 27. aprila se je v Galiciji dognalo 208 slučajev pegatega legarja pri domačinih. V drugih krajih so v navedenem času našli 63 obolelih na pegastem legarju, med temi dva na Dunaju.

* Nemeč, ki ga je strah pred lastno domovino. Arbeiter-Zeitung piše: Reuterjev urad piše, da se je londonski tovarnar milijonar Brandaner, ki je bil na Angleškem interniran, zastrupil z veronalom, ker mu je bilo ljubše, umreti, kakor pa se vrniti v Nemčijo, kar se je tudi zgodilo v kratkem. Brandauer je zapustil pismo, v katerem izjavi, da strah pred smrtjo ni nič v primeri s strahom pred povratkom v Nemčijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je
PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 6⁰. PARATOL - PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 2⁵⁰.

Gboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri
Paratol delavnice lekarnarja M. Kleina.
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujemo za mnogoštevilno dokazano sočutje ob smrti našega ljubega brata

Gašparja Strmška.

Obenem se zahvaljujemo vsem sodrugom in prijateljem za obilno udeležbo pri pogrebu, kakor tudi za darovani venec.

Levič-Ljubljana, 7. maja 1918.

Žalujoča rodbina.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Miši, podgane, stenice, ščurki!

Izdelovanje in razpošiljatev preizkušn. radi- kalno učin-

kujočega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 4⁵⁰; tinktura za stenice K 2; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesu K 1⁵⁰ in K 3; sem spadajoči razprševalec K 1²⁰; tinktura proti nšem pri ljudeh K 1²⁰; mazilo za uši pri živini K 1⁵⁰; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura za bolhe pri vseh K 1²⁰; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa **M. Jünker, Zagreb 40**, Petrinjska ulica 3. III.

MOJZES ALI DARVIN?

SOLSKO VPRAŠANJE

SPISAL DR. A. DODEL

CENA 70 VINARJEV

DOBI SE V ZALOŽBI »NAPREJA«

:-: V LJUBLJANI :-:

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akcijski kapital K 20.000.000.
Rezerve K 3.500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke c. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **JADRANSKA.** Telefon št. 257.